

LAPIN LIITTO

16.12.2022

POHJOIS-LAPIN MAAKUNTAKAAVA 2040

Inari – Sodankylä – Utsjoki

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

LAPIN LIITTO
ROVANIEMI 2022

SUUNNITTELU- JA VAIKUTUSALUE

Lapissa maakuntakaavoitus etenee osa-alueittain. Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueeseen kuuluvat Inari, Sodankylä ja Utsjoki. Vaikutusaluetta on Pohjois-Lapin lisäksi koko Lapin maakunta sekä Norjan ja Venäjän lähialueet (Kuva 1). Pohjois-Lapin maakuntakaava-alueesta saamelaisen kotiseutualueeseen (Laki saamelaiskärjistä 17.7.1995/974) kuuluvat Inarin ja Utsjoen kuntien alueet sekä Sodankylän kunnassa sijaitseva Lapin paliskunnan alue. Koltta-alue sijoittuu Inarin kunnan itäosaan.

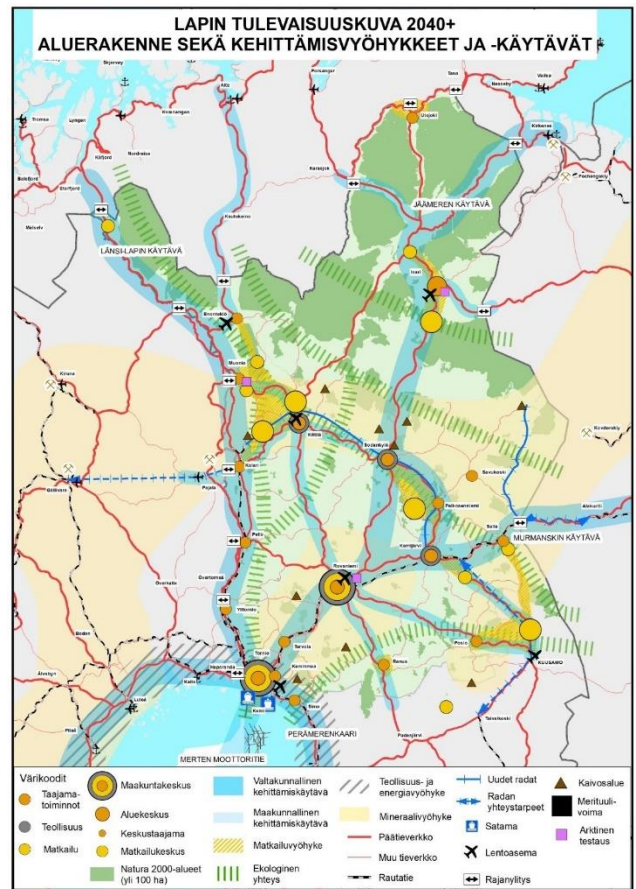

Kuva 1. Pohjois-Lapin maakuntakaava-alue ja vaikutusalueet.

LAPIN MAAKUNNAN SUUNNITTELU

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämissuunnitelma eli maakuntaohjelma. Alueellisesta kehittämissuunnitelmasta säädetään erikseen laissa alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista. Lapin maakunnan suunnittelusta huolehtii Lapin liitto. Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaava konkretisoi valtakunnalliset tavoitteet ja sovittaa ne yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Maakuntasuunnitelmalla ei ole oikeusvaikutuksia, mutta se on lähtökohtana muulle maakunnan suunnittelulle.

Lappi-sopimuksessa on yhdistetty kaksi maakunnallista suunnitteluasiakirjaa, maakuntastrategia 2040 ja maakuntaohjelma 2022–2025.

Kuva 2. Lappi-sopimuksen mukainen tulevaisuuskuva 2040+.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Maakuntakaavan aikatahtaus on 10–30 vuotta. Maakuntakaavot ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus. Maakuntakaavan hyväksyy Lapin liiton valtuusto. Hyväksymispäätöksestä on mahdollista valittaa Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Maakuntakaava esitetään kartalla. Kaavaan kuuluvat myös kaavamerkinnot ja -määräykset. Lisäksi kaavaan liittyy selostus, jossa esitetään suunnitelman tavoitteet, ratkaisujen perusteet ja kuvaus sekä vaikutusten arviointi (MRL 29 §).

Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoitetaan

maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamiseksi on tarpeen. (MRL 25 § 4. mom.)

POHJOIS-LAPIN MAAKUNTAKAAVA 2040

Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 tavoitteena on saada alueelle kaikkia maankäyttömuotoja koskeva maakuntakaava, jolla kumotaan alueelle aikaisemmin vahvistettu Pohjois-Lapin maakuntakaava.

Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen.

Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 lopulliset tavoitteet täsmentyivät vuosien 2017–2018 aikana tavoitekeskusteluiden ja kaavaluonnosten perusteella. Tavoitteita täsmennettiin myös vuoden 2022 syksyllä erityisesti kuntien osalta. Pohjois-Lapin maakuntakaavan tarkoitus on:

- 1) kytkeä alueiden käytön yleispiirteinen suunnittelu kehittämisstrategioihin
- 2) tarkistaa vahvistetussa Pohjois-Lapin maakuntakaavassa olevia aluevarauksia ja määräyksiä.
- 3) ottaa huomioon lainsäädännössä tapahtuneet muutokset

Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040 laaditaan kokonaisuusmaakuntakaavana. Voimaan tullessaan maakuntakaava kumoaa aiemman Pohjois-Lapin maakuntakaavan, joka sai lainvoiman 28.1.2008.

Lapin liiton valtuusto päätti kokouksessaan 17.5.2021 palauttaa Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 uudelleen valmisteluun.

Kuva 3. Terhi Tuovinen / Lapin materiaalipankki

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TARVITTAVAT SELVITYKSET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön ohjausjärjestelmää. Niistä päättää valtioneuvosto. Tavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

- aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyys, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen

valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen eri asiakokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen ympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Maakuntakaavoituksen pohjaksi tehdyt ja tehtävät erillisselvitykset:

Tehdyt selvitykset

- Liikennejärjestelmä- ja ratayhteysselvitys (2019)
- Valtatien 5 liikennejärjestelyt Sodankylän taa-jaman kohdalla -tieyhteysselvitys (2019)
- Geologiset varat, pohjavedet ja turvetuotantoon soveltuvat suot -selvitys (2019)
- Luonto- ja maisemaselvitys / Natura-selvitys (2019)
- Sodankylän tuulivoimaselvitys (2018)

Käynnissä olevat selvitykset

- Sodankylä–Kittilä–Ylläs-välin ratayhteysselvitys

- Lapin tuulivoimaselvitys 2022 Sodankylän osalta

VUOROVAIKUTUS

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa tulee järjestää niin, että niillä joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (MRL 62 §).

Osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta eri vaiheissa ja monilla eri tavoilla. Ensimmäistä kertaa palautetta on mahdollista antaa kaavan vireilletulon ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman kulluttamisen yhteydessä ja kun osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan nähtäville. Myöhemmin osalliset voivat antaa mielipiteen kaavan valmisteluvaiheessa tai muistutuksen kaavaehdotuksesta. Vapaamuotoista palautetta on mahdollista antaa koko kaavaprosessin ajan. Valmisteluvaiheessa ja ehdotusvaiheessa pyydetään myös lausunnot ELY-keskukselta, kunnilta, keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä sekä niiltä ministeriöiltä, joita asia koskee.

Vaikuttamisen mahdollisuudet ovat suurimmat kaavaprosessin alkuvaiheessa. Kaikki kannanotot kirjataan, kuten myös se, miten ne ovat vaikuttaneet suunnitteluun tai sen tuloksiin. Saatuun palautteeseen annetaan vastineet.

Taulukko 1. Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 osalliset ja osallistuminen

Tahot	Osalliset	Osallistuminen
Maanomistajat ja -haltijat	* Metsähallitus, yksityiset maanomistajat, yhteismetsät, muut maakuntakaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajat	* Kommentit tavoitteista ja valmisteluaineistosta sekä luonnoksesta valmisteluvaiheessa * Mielipiteet ja muistutukset kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta nähtävillä pidon aikana sekä yleisötilaisuuksissa
Ne, joiden asumi- seen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa	* Kaavan vaikutusalueen asukkaat, vuokralaiset, yritykset ja niiden työntekijät, laitokset ja niiden käyttäjät ja työntekijät, elinkeinojen harjoittajat, matkailijat	* Kommentit tavoitteista ja valmisteluaineistosta sekä luonnoksesta valmisteluvaiheessa * Mielipiteet ja muistutukset kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä pidon aikana sekä yleisötilaisuuksissa
Viranomaiset ja muut vastaavat	* Alueen kunnat ja muut Lapin kunnat, ministeriöt, Väylävirasto, Museovirasto, Traficom, TUKES, STUK, Pääesikunta, Logistiikkalaitoksen esikunta, 3. logistiikkarykmentti, Ilmavoimien esikunta, Maa-voimien esikunta, Saamelaiskäräjät, Lapin Ely-keskus, Lapin AVI, Museovirasto, Siida, Lapin maakuntamuseo, Suomen Metsäkeskus Lappi, Metsähallitus, Tulli, Jääkäriprikaati, Lapin lennosto, Lapin rajavartioston esikunta, Lapin pelastuslaitos, Lapin hyvinvointialue, Pohjois-Pohjanmaan liitto * GTK, Fingrid, Finavia, Paliskuntain yhdistys	* Kommentit tavoitteista ja valmisteluaineistosta sekä luonnoksesta valmisteluvaiheessa * Tavoiteneuvottelut, osallistuminen seminaariin * MRL:n mukaiset viranomaisneuvottelut valmistelu- ja ehdotusvaiheessa * Lausunnot valmistelu- ja ehdotusvaiheessa * Muu viranomaisyhteistyö koko prosessin ajan
Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään	* Lapin kauppakamari, Lapin yrittäjät ry, Siida, Lapin maakuntamuseo, Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry, Inarin Luonnonystävät ry, Lapin rakennusperinne ry, ProAgria Lappi, MTK-Lappi ry, matkailuyhdistykset, ammattiyhdistykset, elinkeinoelämän yhdistykset, metsänhoitoyhdistykset, museo- ja kotiseutuyhdistykset, riistanhoitoyhdistykset, ym. yhdistykset * Energiayhtiöt, jätehuolto-yhtiöt, jakokunnat, kalastusalueet, kalastuskunnat, kylätoimikunnat, paliskunnat, paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset, ym. paikalliset yhdistykset	* Tarvittaessa neuvottelut intressiryhmien kanssa * Tavoiteneuvottelut, osallistuminen seminaariin * Kommentit tavoitteista ja valmisteluaineistosta sekä luonnoksesta valmisteluvaiheessa * Mielipiteet ja muistutukset valmistelu- ja ehdotusvaiheessa nähtävillä pidon aikana sekä yleisötilaisuuksissa

MAAKUNTAKAAVAN VAIHEET JA TIEDOTTAMINEN

Maakuntakaavoituksen vaiheista, sisällöstä, yleisötilaisuuksista, luonnosten ja ehdotusten nähtävänä pitämisestä sekä mahdollisuuksista mielipiteen esittämiseen tiedotetaan seuraavilla tavoilla:

- ilmoituksina, kuulutuksina, tiedotteina ja artikkeleina
- kuntien kaavoituskatsauksien yhteydessä
- sanomalehdissä, paikallislehdissä ja kuntien tiedotusvälineissä
- Lapin liiton ja kuntien ilmoitustauluilla
- Lapin liiton (www.lapinliitto.fi) ja kuntien internet-kotisivuilla
- sosiaalisessa mediassa

Viralliset kuulutukset tehdään suomen kielellä ja kolmella saamenkielellä (pohjois-, kolta- ja inarinsaame). Kuulutukset julkaistaan Lapin liiton ja kuntien ilmoitustauluilla sekä seuraavissa lehdissä: Inarilainen, Lapin Kansa, Sompio. Asiakirjat käännetään tarvittavilta osin saameksi. Mielipiteet ja muistutukset on mahdollista tehdä saamenkielellä ja yleisötilaisuuksissa on mahdollista käyttää tulkkia. Taulukossa 2 näkyy vuosien 2015–2021 kaavoitusprosessi ja aikataulu. Taulukossa 3 näkyy uudelleenvalmisteltavan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 kaavoitusprosessi ja alustava aikataulu

Taulukko 2. Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 kaavoitusprosessi 2015–2021 ja aikataulu

Päätös/ toimenpide	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Päätös maakuntakaavan laadinnasta	●						
2. Aloituskokous		●					
3. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)			—	—	—		
4. Ohjausryhmän nimeäminen			●				
5. Vireilletulokuulutus			●				
6. OAS ympäristöministeriöön naapurimaiden kuulemista varten			●				
7. Perusselvitykset			—	—			
8. Tavoitteet			—	—			
9. Kaavaluonnokset, vaihtoehdot, vaikutusten arviointi			—	—	—		
10. Sidosryhmäneuvottelut ja seminaari			—	●			
11. Viranomaisneuvottelu				●			
12. Neuvottelu Saamelaiskäräjien (9 §) sekä kolttien kyläkokouksen kanssa (kolttalaki)				●			
13. PHL 53 §:n mukainen neuvottelu				●			
14. Kaavaluonnos nähtävillä, lausunnot					■		
15. YLEISÖTILAISUUDET					●		
16. Selvitysten täydentäminen / Natura-arvioinnit					—		
17. Kaavaehdotus					—		
18. Neuvottelu Saamelaiskäräjien (9 §) sekä kolttien kyläkokouksen kanssa (kolttalaki)						●	
19. PHL 53 §:n mukainen neuvottelu						●	
20. Kaavaehdotus tarvittaessa ympäristöministeriöön naapurimaiden kuulemista varten						—	
21. Viranomaislausunnot						■	
22. Viranomaisneuvottelu							●
23. Kaavaehdotus nähtävillä							■
24. YLEISÖTILAISUUDET							●
25. Kaavan valmistelu hyväksyttäväksi							—
26. Kaava hyväksytään							●
27. Kaavan seuranta							→
28. Kuulutukset ja tiedotteet			○		○		○
29. Ohjausryhmä			▲	▲	▲	▲	▲
30. Maakuntahallitus			◆	◆	◆	◆	◆
31. Maakuntavaltuusto	●						●

Taulukko 3. Uudelleenvalmisteltavan Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 kaavoitusprosessi ja alustava aikataulu

Päätös/ toimenpide		2021	2022	2023				2024	
1.	Valtuuston päätös maakuntakaavan palauttamisesta	●							
2.	Kaavan uudelleen käynnistäminen		●						
3.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) päivittäminen		—					
4.	Ratayhteysselvityksen käynnistäminen		●						
	Tavoitteet kaavan jatko-suunnittelulle		—						
5.	Ohjausryhmän uudelleen nimeäminen		●						
6.	Selvitysten täydentäminen tarvittaessa		—	—					
7.	Viranomaislausunnot				—				
8.	Kaavaehdotus ympäristöministeriöön naapurimaiden kuulemistä varten				●				
9.	Kolttalain ja saamelaiskäräjälain 9§:n mukaiset neuvottelut				●				
10.	PHL 53§:n mukainen neuvottelu				●				
11.	Viranomaisneuvottelu					●			
12.	Kaavaehdotus nähtävillä						■		
13.	YLEISÖTILAISUUDET						●		
14.	Kaavan valmistelu hyväksyttäväksi						—		
15.	Kaava hyväksytään							○	
16.	Kaavan seuranta								→
17.	Kuulutukset ja tiedotteet						○	○	
18.	Ohjausryhmä		▲	▲	▲	▲	▲	▲	
19.	Maakuntahallitus		◆	◆	◆	◆	◆	◆	
20.	Maakuntavaltuusto							●	

VALTIOIDEN RAJAT YLITTÄVÄT YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET

Kaavoitusmenettelyssä sovelletaan valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten osalta maankäyttö- ja rakennuslain 26 a -lukua. Valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskeva maankäyttö- ja rakennuslain muutos tuli voimaan 1.1.2017.

Maankäyttö- ja rakennuslain 206 a §:n mukaan jos merkittäviä ympäristövaikutuksia todennäköisesti aiheutuu Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen osapuolena olevan valtion alueelle, tai jos merkittävien ympäristövaikutusten kohteena oleva valtio sitä pyytää, ympäristöministeriön on huolehdittava ilmoitus- ja neuvottelutehtävästä kyseisen valtion kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 206 b §:n mukaan jos ympäristöministeriö katsoo, että kaavan toteuttamisella on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ympäristöministeriön on ilmoitettava vaikutusten arvioinnista ja toimitettava käytettävissä oleva aineisto toiselle valtiolle. Toiselle valtiolle toimitettavaa aineistoa on kaavan laatimisen edetessä täydennettävä kaavaselostuksella sen valmistuttua.

Lapin liiton hallituksen hyväksymä osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitettiin ympäristöministeriölle kansainvälistä menettelyä varten. Ympäristöministeriö lähetti 4.7.2017 ilmoituksen Norjan valtiolle. Norjan valtion ympäristöviranomaisen vastasi 16.8.2017 Tenon kunnan olevan halukas osallistumaan Pohjois-Lapin maakuntakaava-prosessiin.

VAIHTOEHDOT

Vaihtoehtoja syntyy eri tahojen erilaisista ja ehkä ristiriitaisistakin tavoitteista sekä tulevaisuudenkuvien epävarmuudesta. Vaihtoehtoja etsitään, arvioidaan ja vertaillaan erityisesti tavoite- ja luonosvaiheissa. Vaihtoehtoisia ratkaisuja tai vaihtoehtoisia teitä yhteen päämäärään pääsemisessä saattaa sisältyä myös valmiiseen maakuntakaavaan. Vaihtoehtoja voi syntyä esimerkiksi seuraavissa asioissa:

- väestötavoitteet
- työpaikkatavoitteet
- yhdyskuntarakenne: keskittäminen / hajauttaminen, kehitettävät kylät
- energiaratkaisut
- kaivostoiminnan aluevaraukset
- metsän käyttö: metsätalous / poronhoito / virkistys / suojelu / matkailu
- liikenneyhteydet: tarve ja suuntaus
- matkailukeskusten samanlaisuus / erilaisuus

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten arviointi on olennainen osa kaavoitusta. Vaikutuksia koskevaa tietoa tuotetaan ja hyödynnetään koko kaavaprosessin ajan. Vaikutusten arviointi kaavoituksessa perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä asetukseen.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa (MRL 9§):

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa (MRA 1§):

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;*
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;*
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;*
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskuntajärjestelmään ja energiatalouteen sekä liikenteeseen*
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;*
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.*

Edellä mainittujen lisäksi Pohjois-Lapin maakuntakaavassa 2040 arvioidaan vaikutuksia saamelaiskulttuuriin ja ilmastonmuutokseen sekä paliskuntakohtaisesti.

Maakuntakaavaratkaisun suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ja maakunnallisiin tavoitteisiin arvioidaan sekä valmistelu- että ehdo-

tusvaiheessa. Tarkastellaan myös maakuntakaavan sisältövaatimusten (MRL 28§) toteutuminen. Natura 2000 -alueisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan tarveharkinnan kautta ja tarvittaessa arviointi tehdään luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisesti.

Maakuntakaavan toteuttamisen vaikutukset arvioidaan maankäyttömuodoittain, merkintä- ja määräyskohtaisesti sekä tarpeen mukaan aluekohtaisesti. Kaavan toteuttamisen vaikutukset arvioidaan myös kokonaisuutena. Vaikutusten arviointi kulkee täydentyvästi läpi koko kaavan valmisteluprosessin.

Vaikutusten arviointimenetelmänä käytetään suunnitteluaineistoon perustuvia asiantuntija-arvioita, työpajoja sekä erillisselvityksistä ja YVA-menetelyistä saatavia tietoja.

Vaikutusarviointien täydentämisestä sovitaan viranomais- ja yhteistyötahojen neuvotteluissa. Vaikutusten arviointi on keskeinen osa vuorovaikutteista suunnittelua ja siihen voi vaikuttaa maakuntakaavan valmistelun eri vaiheissa.

Maakuntakaavan vaikutusten arviointi saamelaiskulttuuriin

Pohjois-Lapin maakuntakaavaa 2040 varten perustettiin saamelaiskulttuurityöryhmä, jonka tehtävänä oli arvioida maakuntakaavan vaikutukset saamelaiskulttuuriin. Saamelaiskulttuurityöryhmän asettaminen ja toimeksianto perustuivat saamelaiskäräjien ja Lapin liiton välillä käytyihin neuvotteluihin, joiden tavoitteena oli Akwé: Kon -menettelyn soveltaminen maakuntakaavoituksessa. Neuvottelussa päädyttiin kuitenkin ratkaisuun, jonka mukaan maakuntakaavan valmistelussa toteutetaan saamelaiskulttuuriin kohdistuvien vaikutusten arviointi siten, että Lapin liitto palkkaa yhden saamelaiskulttuurin asiantuntijan sekä perustaa työryhmän. Saamelaiskäräjien hallitus nimesi kokouksessaan 5/2018, 23.4.2018, saamelaiskulttuurin työryhmän kokoonpanon ja saamelaiskulttuurin asiantuntijan

Työryhmän tavoitteena oli keskeisten saamelaiskulttuuriin liittyvien perusselvitysten kokoaminen/tekeminen, vaikutusten rajaus, tarkastelu ja arviointi sekä lieventävien toimenpiteiden tarkastelu. Työryhmän työ rajoittui saamelaisen kotiseutualueeseen. Työryhmä kokoontui 29.5.2018, 16.8.2018 11.9.2018, 25.9.2018, 30.10.2018, 16.11.2018 ja 7.1.2019. Lisäksi työryhmä osallistui maakuntakaavaseminaariin 27.–28.9.2018.

Saamelaiskulttuurityöryhmä lähetti Lapin liiton hallitukseen 3.12.2018 kirjelmän (päivätty 30.10.2018), jossa työryhmä ilmoitti, ettei sillä ole edellytyksiä toteuttaa sille osoitettua tehtävää arvioida kaavan vaikutuksia saamelaiskulttuuriin maakuntakaavaluonnoksen sisältäessä kaksi aluevarausta hankkeille, jotka ovat mittakaavaltaan poikkeuksellisen suuria ja laajakantoisia; Jäämeren ratalinjaus ja 400 kilovoltin voimalinja. 7.1.2019 pidetyssä Lapin liiton ja saamelaiskulttuurityöryhmän neuvottelussa asia vahvistettiin.

Vaikutusten arviointia saamelaiskulttuuriin tehdään Lapin liiton omana työnä niin, että saamelaisia osallistetaan arvioinnin laadinnassa.

Kuva 4. Terhi Tuovinen / Lapin materiaalipankki

PALAUTE OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Palautetta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi antaa koko kaavoitusprosessin ajan. Ajantasainen OAS on saatavissa Lapin liitosta sekä liiton kotisivuilla (<https://www.lapinliitto.fi/aluesuunnittelu/maakuntakaavoitus/vireilla-olevat-maakuntakaavat/pohjois-lapin-maakuntakaava/>).

OAS on asetettu nähtäville vireilletulokuulutuksen yhteydessä.

YHTEYSTIEDOT

Maakuntakaavan laatii Lapin liiton virasto. Kaavoitustyötä tukemaan Lapin liiton hallitus nimeää ohjausryhmän. Ohjausryhmään kuuluvat:

- Inarin kunta
- Sodankylän kunta
- Utsjoen kunta
- Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymä
- Saamelaiskäräjät
- Lapin Ely-keskus (elinkeinot, liikenne, ympäristö)
- Väylävirasto
- Suomen metsäkeskus Lappi
- Metsähallitus
- Paliskuntain yhdistys / paliskunnat
- MTK ry
- Lapin kauppakamari
- Lapin yrittäjät
- Matkailupuolen edustus

Virastossa yhteyshenkilöinä toimivat suunnittelujohtaja Paula Qvick, maakuntainsinööri Juha Piisilä, ympäristöasiantuntija Tiina Elo sekä aluesuunnittelijat Olli Rönkä ja Kaisa Kinnunen.

Lapin liitto, aluesuunnittelu

Suunnittelujohtaja Paula Qvick
040 653 2996
paula.qvick@lapinliitto.fi

Maakuntainsinööri Juha Piisilä
040 711 8382
juha.piisila@lapinliitto.fi

Ympäristöasiantuntija Tiina Elo
040 669 2501
tiina.elo@lapinliitto.fi

Aluesuunnittelija Kaisa Kinnunen
040-4801719
kaisa.kinnunen@lapinliitto.fi

Hallituskatu 20 B, 96100 Rovaniemi
E-mail: info@lapinliitto.fi
PL 8056, 96101 Rovaniemi

Kannet kuvat:

Etukansi: Jani Ylinampa / Lapin materiaalipankki

Takakansi: Adventure by Design / Lapin materiaalipankki

Lapin liitto
Regional Council Of Lapland

Hallituskatu 20 B, PL 8056
96101 Rovaniemi

info@lapinliitto.fi
etunimi.sukunimi@lapinliitto.fi